

Orientering om Børne- og Ungdomsforvaltningens deltagelse i Ministeriet for børn og undervisnings forsøg med modersmålsbaseret undervisning 2013-2016

19-03-2013

Sagsnr.
2013-46210

Dokumentnr.
2013-243444

Sagsbehandler
Cille Naerbout

Baggrund

Børne- og Ungeborgmester Anne Vang modtog den 24. januar 2013 en invitation fra undervisningsminister Christine Antorini om Københavns Kommunes deltagelse i forsøget med sproginddragelse, herunder modersmålsbaseret undervisning. Henvendelsen blev lagt på BUU's aflæggerbord den 6. februar 2013. Dette notat gennemgår de forskellige elementer i ministeriets forsøg, tilmeldingsproces, evalueringdesignet samt økonomi i forsøget.

Formål med forsøget

Det er ministeriets hensigt at udlede generaliserbar viden om, hvad der har størst effekt for tosprogede elevernes trivsel, sproglige og faglige udvikling. Forsøget skal bidrage til at gabet mellem tosprogede og etsprogede elevers faglighed mindskes og understøtte, at fremtidige initiativer bygger på sikker viden om effekter af forskellige måder at inddrage modersmålsundervisning på for tosprogede børn.

Indhold i forsøg med modersmålsbaseret undervisning

Forsøget med modersmålsbaseret undervisning er rettet mod 1. og 4. klassetrin. Forsøget indeholder tre forsøgsdesign og gennemføres i skoleårene 2013-14 og 2014-15. Ministeriet opsamler undervejs erfaringer og resultater således, at forsøgene tilpasses med den opnåede viden i forsøgsperioden.

Herunder gennemgås forsøgsdesignene i rækkefølge efter det skoleår, de skal gennemføres.

Skoleåret 2013-14

Efteråret 2013: Forsøgsdesign 1

Forsøg på 4. klassetrin for hele klasser på 16 undervisningsuger med fire ugentlige lektioner. Indeholder følgende indsatser:

- Kvalificering af sproginddragelse i matematikundervisningen, hvor dansk som andetsprog inddrages som en dimension i undervisningen. Der tildeles ikke ekstra lektioner.
- 4 ekstra lektioner i faget dansk (med udgangspunkt i Fælles Mål).
- 4 ekstra lektioner i *Almen sprogforståelse* gennemført på dansk for alle elever.

Almen sprogforståelse er et undervisningsmateriale, ministeriet har fået udarbejdet med inddragelse af forskellige sprogforskere. Der er udarbejdet en vejledning til undervisningsforløbene, og materialet pilottestes på fire skoler, heraf to i København.

Pædagogisk Service

Gyldenløvesgade 15

1502 København V

Telefon
3045 3557

E-mail
cilnae@buf.kk.dk

www.kk.dk

Skoler med 4. klasser med minimum 10 procent tosprogede elever kan tilmelde sig.

Foråret 2014: Forsøgsdesign 2

Forsøg med *Almen sprogforståelse* for små grupper af elever med arabisk og tyrkisk modersmål. Undervisningsmaterialet oversættes af ministeriet til arabisk og tyrkisk. Forsøgene gennemføres på 16 undervisningsuger med fire ugentlige lektioner udover elevernes normale skema.

- *Almen sprogforståelse* gennemført på tyrkisk for elever med tyrkisk modersmål.
- *Almen sprogforståelse* gennemført på arabisk for elever med arabisk modersmål.
- Dansk som andetsprog for grupper – særligt tilrettelagt undervisning uden for almindelig undervisningstid.

Skoler med minimum 4 elever med hhv. arabisk eller tyrkisk modersmål på 4. årgang kan tilmelde sig.

Til forsøgene med arabisk og tyrkisk planlægger forvaltningen at inddrage de arabiske og tyrkiske lærere, der er ansat som tosprogede lærere på folkeskolerne i Københavns Kommune¹. Ministeriet vil sikre, at de tosprogede lærere kan undervise i *Almen sprogforståelse* via et kursus.

Ministeriet anslår, at der vil deltage 3.500 4.-klasseelever fra cirka 210 skoler på landsplan.

Skoleåret 2014-15 Forsøgsdesign 3

Forsøg med modersmålsundervisning, der følger Fælles mål for modersmålsundervisning på 1. klassetrin for hhv. elever med arabisk og tyrkisk modersmål med tre ugentlige lektioner. Det er intentionen, at modersmålsundervisningen skal knyttes tæt til elevernes øvrige undervisning. Forsøget gennemføres på 32 undervisningsuger. Tilmeldingen til forsøgsdesign 3 starter i januar 2014 og er uafhængig af tilmeldingen til forsøgsdesign 1 og 2.

Ministeriet anslår, at der vil deltage 400 elever fra 70 skoler på landsplan.

Skolernes tilmelding til forsøget

Forvaltningen har ud fra deltagelseskriterierne kortlagt, hvilke skoler, der kan deltage i forsøgsdesign 1 og 2, hvorefter der er foretaget en helhedsvurdering af skolerne i forhold til øvrige indsatser og aktivite-

¹ De tosprogede lærere varetager blandt andet det kommunale tilbud om modersmålsundervisning.

ter på den enkelte skole. Der har herefter været dialog med skolerne om muligheden for at deltage i forsøget. Skolerne kunne tilmelde sig forsøgsdesigns 1 og/eller 2 til skoleåret 2013-14.

Den 22. marts 2013 var tilmeldingsfrist og fire skoler har på den baggrund tilmeldt sig.

De fire skoler er: Nørrebro Park Skole, Husum Skole, Hyltebjerg Skole samt Peder Lykkes Skolen.

Ministeriet afgør ved lodtrækning, hvilke indsats under forsøgsdesign 1 og 2, der skal gennemføres på skolerne. Skolerne skal kun gennemføre en af indsatserne i forsøgsdesignet. Af hensyn til effektmåling kan skolerne blive udtrukket som kontrolskole.

Evaluering

Ministeriet står for følgeforskning af forsøgsdesignene. Der inddrages elevundersøgelser, kvantitativt og kvalitativt med fokus på trivsel og motivation. Derudover inddrages de nationale test i 4. klasse. Der laves derudover spørgeskema til skoleledere og lærere. For at sikre generaliserbar viden udtrækkes nogle klasser og elevgrupper som kontrolgrupper.

I februar 2015 offentliggøres de første resultater for 4. klasses forsøgene. I december 2015 fremlægges de endelige resultater for 1. og 4. klasse forsøgene.

Økonomi

MBU har afsat i alt 29,5 mio. kr. til forsøget, og de deltagende skoler får dækket alle deres udgifter i forbindelse med gennemførelse af forsøgene. Forvaltningen medfinansierer forsøget med at afsætte tid til en kommunal tovholder, der deltager i ministeriets mødeaktiviteter og følger evalueringsprocessen.

Videre proces

Efter ministeriets lodtrækning om hvilke skoler, der skal gennemfører forsøgene, får disse besked i april måned. Forvaltningen har på nuværende tidspunkt ikke hørt fra ministeriet. Derefter udarbejdes der en samarbejdsaftale mellem kommunen og ministeriet. Forsøget påvirker ikke forvaltningens øvrige tilbud om modersmålsundervisning.